

РОМАН ШУХЕВИЧ – ТАРАС ЧУПРИНКА

17.VII.1907 –
5.III.1950

В цьому році, минає 50 років від смерті в бою за Україну генерала Романа Шухевича-Тараса Чупринки. Роман Шухевич для нас — символ і людина. Він символ боротьби за українську самостійну державу. Він правдивий провідник, що гине на стійці не зберігаючи себе і не шукаючи захисту в безпечному місці.

Роман Шухевич родився в Галичині, в містечку Краковець і вчився в Академічній гімназії у Львові і студіював інженерію в Данцігу і у Львові. Відбув військовий вишкіл. Від самого початку (1929), був членом Організації Українських Націоналістів (ОУН) — бойовим референтом і керівником бойових акцій проти польської окупації. За це, в 1934-му році був заарештований польською владою і засуджений на 4 роки ув'язнення. Після звільнення з тюрми в 1938 р., Роман Шухевич перейшов нелегально кордон до Чехо-Словаччини, де допомагав організувати Карпатську Січ.

З вибухом Другої Світової Війни, Роман Шухевич брав участь у різних акціях ОУН, а осенню 1943 року, під псевдом Тарас Чупринка, став головним командиром УПА. В той час УПА вела повстанську боротьбу проти двох окупантів України — німців і советів. Після 1945 р., коли советські війська окупували Західню Україну і закінчилася Друга Світова Війна, УПА під проводом Тараса Чупринки перейшла на підпільну (*guerilla*) збройну боротьбу проти радянської влади. Роман Шухевич -Тарас Чупринка загинув у бою 5.III.1950 в селі Білогорці, біля Львова.

ШУХ – пластун: Вже в гімназії Роман Шухевич — пластова псевдо Шух — брав активну участь в праці Пласту. У 1922 році зорганізував пластовий гурток *Ясний Тризуб*. Займався різним спортом: футбол, кошківкою, бігом, плаванням і лещетарством і був одним із засновників Карпатського Лещетарського Клубу (КЛК). Але найбільше Шух любив водний спорт — організував вишкільні водні табори і проплив човнами всі важливі річки Західньої України. Він старався зацепити своїм молодим друзям зацікавлення традиціями українського Чорного Моря. В 1927 році був одним із засновників гуртка *Чорноморці*, який потім став старшопластунським куренем *Чорноморці*. В листопаді 1950 р., після його смерті, Романа Шухевича іменовано гетьманським пластуном скобом і наділено йому Пластовий Золотий Хрест.

УКРАЇНЬСКА ПОВСТАНЬСКА АРМІЯ

Укrajнська Повстанська Армія (УПА) — це збройно-політична формація, що діяла на Україні 1942-1953 роках. УПА постала на Поліссі й Волині насамперед для оборони населення перед німецьким терором та перед большевицькими партизанами, які від зими 1942-43, наступали із білоруських лісів. Силою УПА було те, що вона мала піддержку населення. УПА боролась за самостійність України, за основні громадські права, за демократію, за рівні права меншостей і співпрацю з іншими поневоленими народами проти нацизму і большевизму. При УПА були створені в 1943 р. окремі загони узбеків, азербайджанців, грузинів і татар, що склалися із колишніх німецьких полонених. В Галичині перші загони УПА почали творитися в червні 1943 р. в Карпатах, де УПА виступала проти німців, які проводили терор проти населення, а пізніше, проти большевицьких партизан. В 1943-44 роках УПА начисляла 40,000 бійців.

УПА ділилася на три групи: УПА-Північ, УПА-Захід і УПА-Південь. Групи ділилися на воєнні округи, а округи на тактичні відтинки. Тактичною одиницею УПА був загін-сотня або курінь. Бойовий стан сотні становив 150-200 вояків. Загони були озброєні легкою піхотною зброєю, включаючи важкі скоростріли, гранатомети й протипанцирні рушниці і

часами малі гармати. Зброю та однострої УПА здобувала від ворога або купувала на чорному ринку. В УПА існувала тільки піхота, за винятком початків УПА, коли були й кінні частини та гармати. УПА стосувала тактику постійних маршів і несподіваних атак на ворога. Вона намагалася оминати більших боїв. УПА користувалася допомогою населення харчами, одягом та розвідкою.

В 1944-47 роках УПА також діяла в кордонах Польщі (на українських землях Перемищини, Холмщини і Лемківщини — так зване Закерзоння), щоб протидіяти примусовому виселованню українців та протиставитися польським комуністичним органам, які тероризували українське населення. В 1947 році польський уряд домовився із урядами Чехо-Словаччини і СССР про спільний наступ на УПА — так звана операція Вісла. Цєю операцією майже все українське населення виселено із українських земель Закерзоння на північ Польщі.

Найгірший удар зазнала УПА коли загинув головний командир — ген. Тарас Чупринка. Ця втрата, роки виснаження і советський терор, призвели до послаблення й ліквідації УПА, хоч обмежені дії підпілля тривали до 1953 року. (*Енциклопедія Українознавства, ст.3377-3380*).